

Certifikát správnej povahy typickej pre plemeno samojed

Tento Certifikát vydáva SKS jedincovi plemena samojed na základe zloženia skúšky povahy a ovládateľnosti. Skúšky sú dobrovoľné, a konajú sa minimálne 1 x ročne popri KV, ŠV, Dni samojedov alebo Samojedskom tábore. Skúšky potvrdzujú správnosť povahy stanovenú štandardom plemena samojed, ako aj jeho vhodnosť na rôzne aktivity s ňou súvisiace, ako sú napríklad rôzne oblasti teamových športov a canisterapie.

Odôvodnenie:

Aj cez svoj severský pôvod alebo práve preto, má samojed čiastočne odlišnú povahu než ostatné severské plemená. Jeho povaha vyplýva z histórie vzniku plemena, a je skutočne unikátna. Je to temperamentný, ale jemný pes. Ochoťne sa učí všetkému novému, tvrdý dril však neznáša, funguje pozitívna motivácia a vzťah, ktorý má vybudovaný so svojou ľudskou svorkou a so svojim psovodom.

Samojed má mať milú, priateľskú povahu, je vrúcny aj k cudzím ľuďom a psom. Nesmie byť preto ani agresívny ani bojzlivý, ale mal by mať zdravé sebavedomie. Samojed je veselým a oddaným spoločníkom pre celú rodinu. Preto je v dnešnej dobe stále viacej využívaný ako pes spoločenský a rodinný.

Je preto nutné udržiavať povahu samojeda takú, akou bola celé tisícročia a tieto jeho unikátne danosti v chove samojedov v SR podporovať.

Testovanie

1. TESTOVANIE SAMOSTATNE V MIESTNOSTI

<i>Oblasť 1: Základná poslušnosť</i>	
	privolanie
	chôdza pri nohe
	sadni
	ľahni
	vstaň
	odloženie, zostaň
	aport voľný
	prekonanie ľubovoľnej prekážky
	improvizácia polohovania
<i>Oblasť 2: Spolupráca psa a cudzieho človeka pri konkrétnych činnostiach</i>	
	reakcia na povel
	prinášanie predmetov
	reakcia na ponúknutú odmenu
	pohyb psa s cudzou osobou na vôdzke
	manipulácia so psom cudzou osobou

2. TESTOVANIE VONKU, V KRUHU ZA PRÍTOMNOSTI OSTATNÝCH TESTOVANÝCH PSOV A PSOVODOV

<i>Oblasť 3: Testovanie správnej neagresívnej</i>	

povahy Samojeda, priateľskosť, vyrovnanosť, ovládateľnosť	
	reakcia psa na oblečenie zdravotníckeho personálu
	reakcia psa na agresívne pachy, napr. dezinfekčných prostriedkov
	pohyb psa medzi pohybujúcou sa skupinou osôb
	priamy kontakt viacerých osôb so psom
	reakcia psa na invalidný vozík, chôdza popri vozíku
	reakcia psa na osobu s barlamí
	reakcia psa na človeka pohybujúceho sa neprirodzene, nekoordinovane
	reakcia psa na nečakaný dotyk
	reakcia psa na nečakaný hluk, padajúce predmety
	improvizácia psovoda – hra so psom a odvolanie z hry

Prevedenie cvikov

Základná poslušnosť

Cieľom je preveriť, či je pes poslúcha psovoda, či je ochotný s ním spolupracovať pri nasledujúcich činnostiach:

privolanie

Cieľom je, aby pes na pokyn psovoda zanechal doterajšiu činnosť a vrátil sa k psovodovi. Po vstupe do testovacej miestnosti psovod odopne psa z vôdzky. Pes sa pohybuje voľne, smie spoznávať priestor, neprípustné je značkovanie. Na pokyn skúšobnej komisie psovod odvolá psa ľubovoľným povelom – pes čo najrýchlejšie príde k psovodovi.

chôdza pri nohe

Cieľom je, aby sa pes na pokyn psovoda priradil k jeho ľavej nohe a nasledoval ho v smere chôdze bez toho, aby výrazne predbiehal alebo zaostával. Psovod na základe pokynov skúšobnej komisie mení smer aj rýchlosť chôdze. Pri zastavení psovoda pes nepokračuje v chôdzi.

sadni

Cieľom je, aby sa pes na pokyn psovoda posadil a zotrval tak až do zadania ďalšieho povelu. Na slovný pokyn psovoda vykoná pes požadovaný cvik.

ľahni

Cieľom je, aby si pes na pokyn psovoda ľahol a zotrval tak až do zadania ďalšieho povelu. Na slovný pokyn psovoda vykoná pes požadovaný cvik.

vstaň

Cieľom je, aby pes na pokyn psovoda vstal z polohy v sede alebo v leže a ostal stáť. Na slovný pokyn psovoda vykoná pes požadovaný cvik.

odloženie, zostaň

Cieľom je, aby pes na pokyn psovoda zotrval na mieste určenom skúšobnou komisiou (v leže, v sede alebo stojí), pričom sa psovod od neho vzdialí (v rámci testovacej miestnosti). Pes môže zmeniť polohu, nesmie však z miesta určenia odísť. Na základe pokynu skúšobnej komisie sa psovod vráti k psovi.

aport voľný

Cieľom je, aby pes odhodенý predmet priniesol a na pokyn psovoda dobrovoľne odovzdal (nechal si ho odobrať). Pes nesmie nevhodne reagovať na akúkoľvek manipuláciu zo strany psovoda.

prekonanie ľubovoľnej prekážky určenej skúšobnou komisiou (improvizácia v rámci možností)

Cieľom je, aby pes prekonal jednoduchú prekážku, primeranú jeho dispozícii. Pes na pokyn psovoda prekoná pripravenú prekážku. Hodnotí sa schopnosť psa a ochota spolupracovať.

improvizácia polohovania

Cieľom je, aby pes zotrval určitý čas v polohe ležmo v tesnej blízkosti ležiaceho figuranta. Pes musí reagovať pokojne, vyrovnane, bez známky strachu, neistoty či agresivity. Nesmie nevhodne reagovať na akúkoľvek manipuláciu zo strany psovoda aj figuranta.

Na základe pokynov skúšobnej komisie psovod uloží psa k figurantovi ležiacemu na deke. Ten improvizuje správanie klienta – psa sa dotýka, preloží si cez neho nohu, leží bez pohnutia a pod. Hodnotí sa ochota psa spolupracovať ako aj jeho zotrvanie v určitej polohe.

Spolupráca psa a cudzej osoby pri konkrétnych činnostiach

Cieľom je preveriť, či je pes v prítomnosti psovoda ochotný spolupracovať s cudzou osobou (figurantom) pri nasledujúcich činnostiach:

reakcia na povelý cudzej osoby

Na pokyn skúšobnej komisie zadá figurant psovi niektorý z povelov, napr. sadni, ľahni a pod. Ak pes s figurantom spolupracuje, psovod do činnosti nezasahuje. Ak pes na povel figuranta nereaguje, vyžaduje sa improvizácia (usmernenie) zo strany psovoda. Figurant i psovod môžu použiť odmenu – pamlsok, pochvalu a pod. ako motiváciu pre splnenie daného povelu.

prinášanie predmetov hodených cudzou osobou

Figurant hodí psovi ľubovoľný predmet a žiada, aby mu ho priniesol a odovzdal. Pes by mal predmet odovzdať bez výrazného odporu.

reakcia na ponúknutú odmenu

Figurant ponúkne psovi pamlsok, pričom sa kladie dôraz na spôsob, akým si pes pamlsok vezme – musí si ho vziať jemne a opatrne, môže ho aj odmietnuť. Ak má figurant pamlsok v zavretej dlani, je prípustné nenásilné vymáhanie – lízanie, podávanie labky a pod. Pri všetkých činnostiach sa hodnotí ochota psa spolupracovať s figurantom, resp. schopnosť psovoda improvizovať do takej miery, aby reakcie na povelý pôsobili prirodzene.

pohyb psa s cudzou osobou na vôdzke

Cieľom je, aby sa pes vedený na vôdzke cudzou osobou pohyboval bez výrazného odporu. Psovod pripúta psa na vôdzku, ktorú predá figurantovi. Figurant sa so psom pohybuje ľubovoľným smerom po miestnosti, popr. prilahlých priestoroch, pričom psovod ostane na mieste určenom skúšobnou komisiou. Neprípustná je snaha psa o ťahanie figuranta smerom k psovodovi, resp. snaha o únik z miestnosti. Na pokyn skúšobnej komisie figurant odvedie psa naspäť.

manipulácia so psom cudzou osobou

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnane, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Figurant na pokyn skúšobnej komisie za prítomnosti psovoda pristúpi k psovi, pričom začne simulovať veterinárnu prehliadku – kontrolu chrupu, uší, dotyky v oblasti slabín a pod. S ohľadom na veľkosť, resp. váhu, figurant psa zdvihne a preniesie na iné miesto.

Testovanie správnej neagresívnej povahy Samojejeda, priateľskosť, vyrovnanosť, ovládateľnosť

Cieľom je preveriť, či pes má správnu neagresívnu povahu, či je vyrovnaný, priateľský, v prítomnosti psovoda a iných psov a ľudí ochotný spolupracovať pri nasledujúcich činnostiach:

reakcia psa na oblečenie zdravotníckeho personálu (spravidla biele)

Cieľom je, aby pes reagoval neutrálne na oblečenie figuranta, pripomínajúce oblečenie zdravotníckeho personálu.

Figurant sa voľne pohybuje v kruhu okolo voľne stojacich psov a psovodov. Pes si oblečenie figuranta nesmie spájať s prípadnými negatívnymi skúsenosťami z návštevy veterinárneho lekára.

reakcia psa na agresívne pachy

Cieľom je, aby pes reagoval neutrálne na pachy, napr. dezinfekčných prostriedkov, s ktorými môže prísť do kontaktu v zdravotníckych zariadeniach (bežne používané dezinfekčné prostriedky).

Figurant sa pohybuje v blízkosti psa s hadrou alebo nádobou napustenou dezinfekčným prostriedkom. Pes nádobu/handru nemusí ovoňať, môže odvrátiť hlavu alebo odstúpiť.

pohyb psa medzi pohybujúcou sa skupinou osôb

Cieľom je, aby pes vedený psovodom medzi pohybujúcimi sa osobami reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Psovod so psom pripútaným na vôdzke sa na pokyn skúšobnej komisie začlení do skupiny osôb, pohybujúcich sa v rôznych smeroch, pričom sa pohybujú aj oni. Prípustný je kontakt psa s týmito osobami (napr. pričuchnutie). Skúšobná komisia ukončí tento cvik slovným pokynom psovodovi.

priamy kontakt viacerých osôb so psom

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Figuranti na pokyn skúšobnej komisie za prítomnosti psovoda pristúpia k psovi, pričom ho hromadne začnú kontaktovať hladkaním. Určený figurant sa psa nečakane dotýka na rôznych miestach tela. Na pokyn skúšobnej komisie psovod uloží psa do polohy ľahni. Figuranti psa začnú prekračovať, pričom určený figurant simuluje nešetrné pohyby telesne postihnutých klientov, napr. zakopnutie. V prítomnosti psovoda musí pes zostať pokojný aj v prípade, že sa cíti ohrozený napr. náznakom úderu rukou či kopnutia nohou, alebo nečakaným dotykom. V prípade akejkoľvek agresívnej reakcie je pes z ďalšieho testovania okamžite vylúčený.

reakcia psa na invalidný vozík (resp.kočík), chôdza popri vozíku (kočíku)

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity na osobu, pohybujúcu sa pomocou invalidného vozíka, resp. v detskom kočíku.

Figurant sa v testovacej miestnosti pohybuje na invalidnom vozíku. Psovod so psom na vôdzke sa približuje smerom k nemu, ak sa dostane na jeho úroveň, pristaví sa. Pes môže reagovať zvedavo na vozík aj figuranta, môže k nim pričuchnúť, prípustné je obliznutie figuranta. Nežiaduce je štekание psa, chytanie koliesok vozíka a pod. Priamemu stretu s vozíkom sa pes môže vyhnúť. Pokiaľ sa pes zoznámí s osobou na vozíku, na pokyn skúšobnej komisie psovod prevezme vedenie vozíka, pričom usmerňuje pohyb psa vedľa vozíka – podľa uváženia psovoda je pes na vôdzke alebo na voľno.

reakcia psa na osobu s barľami

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity na osobu, pohybujúcu sa pomocou barlí.

Figurant sa pohybuje pomocou barlí. Psovod so psom na vôdzke sa približuje smerom k nemu, ak sa dostane na jeho úroveň, pristaví sa. Pes môže reagovať zvedavo na barly aj figuranta, môže k nim pričuchnúť, prípustné je obliznutie figuranta. Nežiaduce je štekание psa, chytanie a ťahanie barlí a pod. Na pokyn skúšobnej komisie figurant nechá spadnúť barlu pred psa, na psa alebo za psa. Pes môže reagovať uskočením, príp. sa obzrieť.

reakcia psa na človeka pohybujúceho sa neprirodzene, nekoordinovane

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Figurant sa pohybuje smerom k psovi neprirodzeným spôsobom – po štyroch, takaním sa a pod. Pes je na voľno, v prítomnosti psovoda musí zostať pokojný aj v prípade, že sa cíti ohrozený napr. náznakom úderu rukou či kopnutia nohou. Pes sa figurantovi môže vyhnúť.

reakcia psa na nečakaný dotyk

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Pes je na voľno. Figurant sa ho nečakane a nešetrne dotkne zozadu. Pes v prítomnosti psovoda musí zostať pokojný aj v prípade, že sa cíti nečakaným dotykom ohrozený. Je prípustné obzretie sa psa za pôvodom nešetrného zaobchádzania.

reakcia psa na nečakaný hluk, padajúce predmety

Cieľom je, aby pes reagoval pokojne, vyrovnané, bez známk strachu, neistoty alebo agresivity.

Figurant na pokyn skúšobnej komisie vykonáva činnosti, spôsobujúce v miestnosti nečakaný hluk – napr. búchanie kovovými miskami, zhadzovanie stoličiek, hlasný výkrik, spadnuté kľúče a pod. Je prípustné obzretie sa psa za zdrojom hluku či vyhýbanie sa padajúcemu predmetu.

improvizácia psovoda – hra so psom

Cieľom je, aby psovod vyprovokoval psa k hre a v čo najkratšom čase ho upokojil do takej miery, aby bol schopný koncentrácie na inú činnosť.

Psovod ľubovoľným spôsobom vyprovokuje psa k hre a na pokyn skúšobnej komisie hru ukončí. Nežiaduce je, keď si pes vynucuje pokračovanie v hre, naďalej si vymáha pozornosť, vyskakuje na psovoda a pod.

Poznámky:

Testovania sa môžu zúčastniť samojedi s preukazom pôvodu aj bez preukazu pôvodu, po dovŕšení veku 12 mesiacov.

Časť testovanie prebieha v uzavretej miestnosti, pripravenej pre tento účel, bez účasti ostatných testovaných psov a ich psovodov. Prítomní sú členovia skúšobnej komisie. Druhá časť prebieha vonku na voľnom priestranstve, v kruhu, za účasti ostatných testovaných psov a ich psovodov. Pri vykonávaní jednotlivých cvikov môže psovod psa povzbudzovať, chváliť, odmeňovať. Jednotlivé cviky sa môžu pri neúspechu opakovať.

Skúšobná komisia je trojčlenná. Pozostáva z člena výboru – referenta pre šport a canisterapiu, alebo referenta pre šport psích záprahov, člena SKS, ktorý sa zároveň aktívne min. 3 roky venuje canisterapii a poradcovi chovu.

Členovia komisie hodnotia jednotlivé disciplíny spolu známkami uvedenými nižšie. Priebeh testovania riadi a upravuje skúšobná komisia.

Pri hodnotení sa v uvedených troch oblastiach zadáva psom známka:

VÝBORNÝ (1)

Pes plynulo reaguje a plní zadaný povel, činnosť vykonáva bez zaváhania, pozitívne reaguje na prítomnosť cudzích osôb, je absolútne nekonfliktný, v stresujúcich situáciách pôsobí pokojne a vyrovnane aj bez usmernenia psovoda.

VELMI DOBRÝ (2) (Drobné nedostatky)

Pes reaguje a plní zadaný povel, resp. činnosť s miernym zaváhaním, psovod povel opakuje. V niektorých prípadoch (pri konkrétnej činnosti) prejavuje neistotu, resp. potrebuje usmernenie zo strany psovoda. Celkovo však reaguje pozitívne na prítomnosť cudzích osôb, je nekonfliktný, v stresujúcich situáciách je prípustná mierna neistota.

DOBRÝ (3) (Väčšie nedostatky)

Pes reaguje a plní zadaný povel, resp. činnosť s neochotou, splnenie úloh vyžaduje aj mechanickú pomoc psovoda. Pri plnení úlohy prejavuje neistotu aj po usmernení zo strany psovoda. Reakcie na cudzie osoby niekedy nie sú primerané situácii, pričom pes však nie je agresívny.

Ak je priemerné hodnotenie psa z troch oblastí skúšania VÝBORNÝ alebo VELMI DOBRÝ, je podkladom k vystaveniu **Certifikátu správnej povahy typickej pre plemeno samojed**, certifikátu – dokladu o neagresívnej, priateľskej, typickej povahy samojeda, jeho spôsobilosti v základnej poslušnosti a vhodnosti na aktivity v oblasti teamových športov a canisterapie.

Ak reakcie psa nezodpovedajú povelu ani zadanej činnosti, pes odmieta spoluprácu so psovodom, vyhýba sa cudzím ľuďom, pôsobí ustráchané a veľmi neisto, snaží sa schovávať alebo z miestnosti uniknúť, je bojzlivý alebo agresívny, Certifikát sa takémuto jedincovi nevydá.

Testovanie - tabuľka výkonov

1. TESTOVANIE SAMOSTATNE V MIESTNOSTI	
<i>Oblasť 1: Základná poslušnosť</i>	POMOCNÉ HODNOTENIE
privolanie	
chôdza pri nohe	
sadni	
ľahni	
vstaň	
odloženie, zostaň	
aport voľný	
prekonanie ľubovoľnej prekážky	
improvizácia polohovania	
	VÝSLEDNÉ HODNOTENIE Oblasť 1
<i>Oblasť 2: Spolupráca psa a cudzieho človeka pri konkrétnych činnostiach</i>	POMOCNÉ HODNOTENIE
reakcia na povely	
prinášanie predmetov	
reakcia na ponúknutú odmenu	
pohyb psa s cudzou osobou na vôdzke	
manipulácia so psom cudzou osobou	
	VÝSLEDNÉ HODNOTENIE Oblasť 2

2. TESTOVANIE VONKU, V KRUIHU, ZA PRÍTOMNOSTI OSTATNÝCH TESTOVANÝCH PSOV A PSOVOĐOV	
<i>Oblasť 3: Testovanie správnej neagresívnej povahy Samojeda, priateľskosť, vyrovnanosť, ovládateľnosť</i>	
	POMOCNÉ HODNOTENIE
reakcia psa na oblečenie zdravotníckeho personálu	
reakcia psa na agresívne pachy, napr. dezinfekčných prostriedkov	
pohyb psa medzi pohybujúcou sa skupinou osôb	
priamy kontakt viacerých osôb so psom	
reakcia psa na invalidný vozík, chôdza popri vozíku	
reakcia psa na osobu s barlami	
reakcia psa na človeka pohybujúceho sa neprirodzene, nekoordinovane	
reakcia psa na nečakaný dotyk	
reakcia psa na nečakaný hluk, padajúce predmety	
improvizácia psovoda – hra so psom a odvolanie z hry	
	VÝSLEDNÉ HODNOTENIE Oblasť 2